

KVALITA

Rozvoj měkkých a obecných kompetencí v průběhu VŠ studia – stav, příklady z ČR a zahraničí, návrhy a doporučení.

www.kvalita.reformy-msmt.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Současný stav v ČR

**Význam kompetencí pro uplatnění absolventů
na současném trhu práce**

Jak je vaše šance vyhrát v TV show?

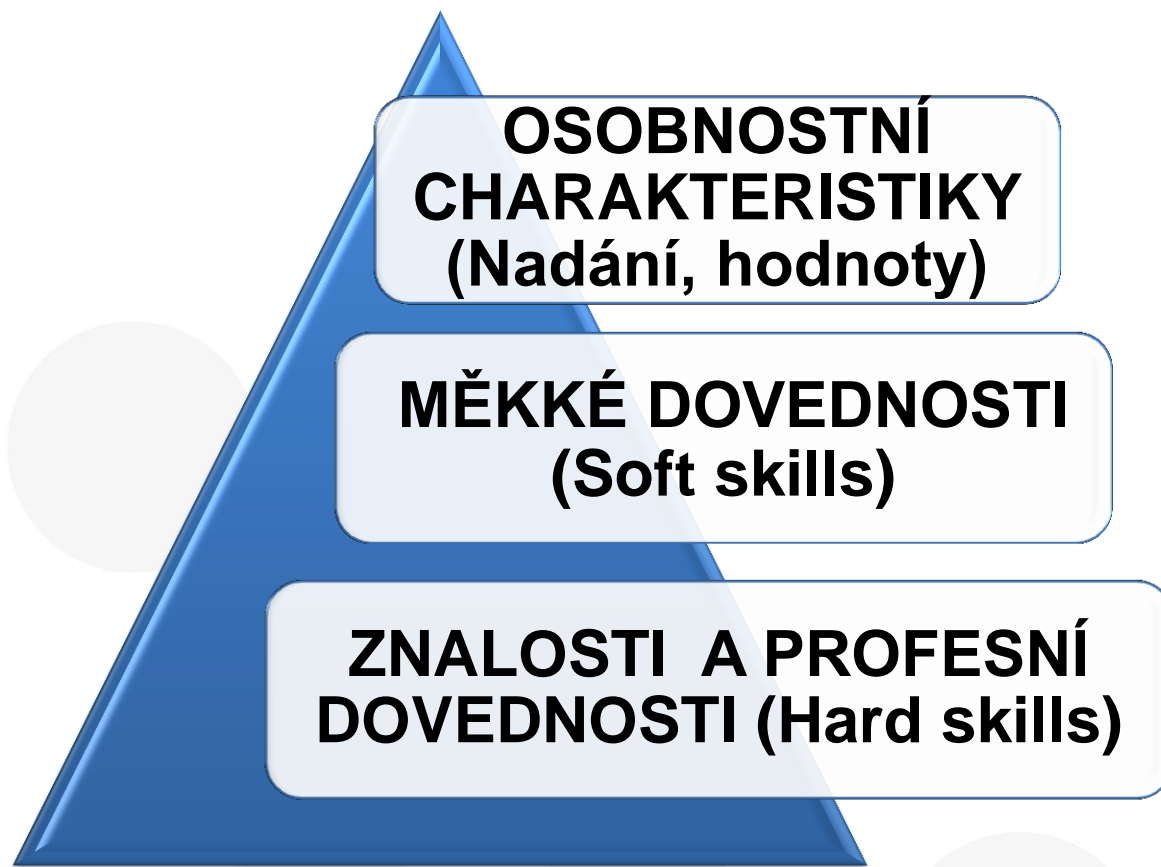

0,0001%

99,9999%

Kompetence pro život a práci

Kompetence pro život a práci

Kompetence prahové

- Být postačujícím způsobem dobrý

Kompetence rozlišující

- Rozlišují nadprůměrné výkony od průměrných

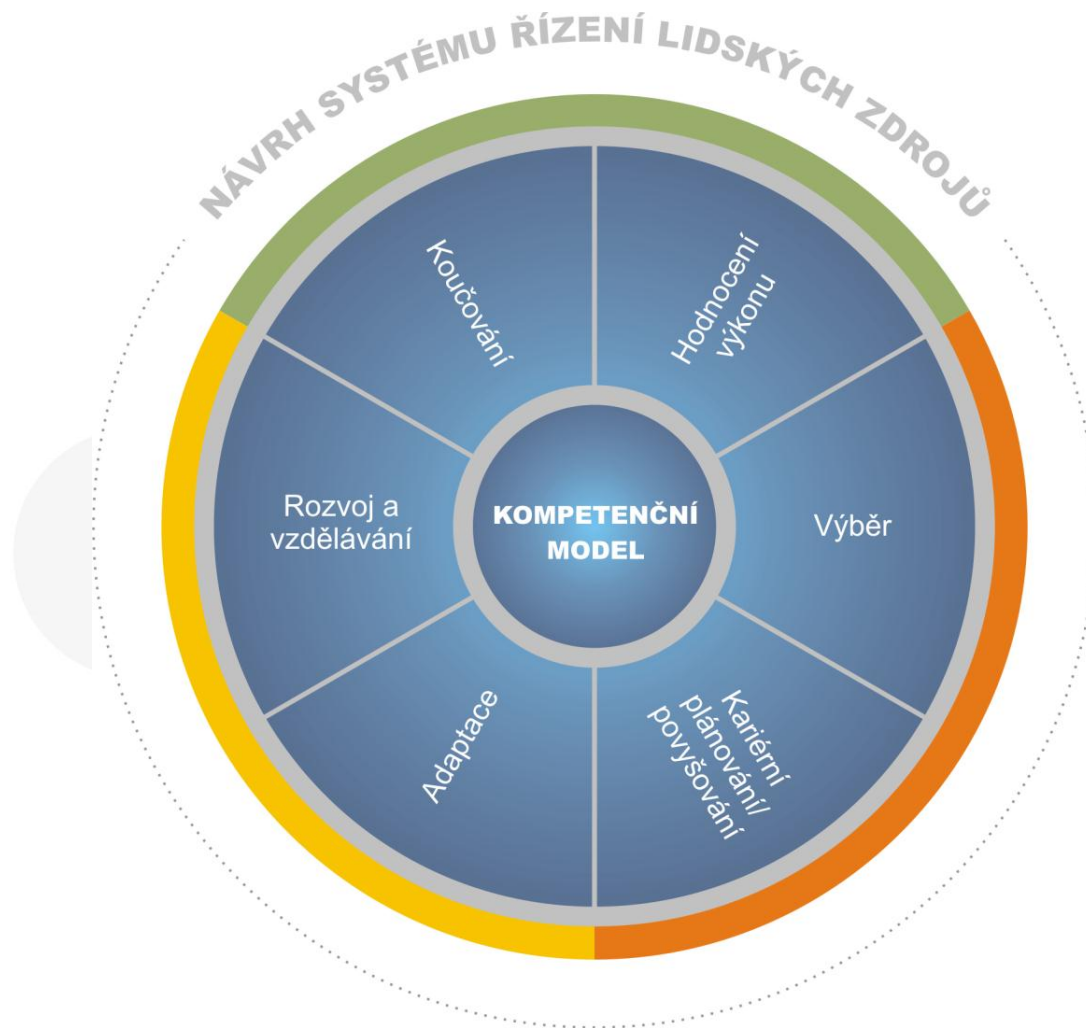
Kompetentní pracovník

Kompetenční model

Využití kompetenčních modelů

Co chybí absolventům vysokých škol?

Výchozí stav:

- Absolventi po ukončení studia jsou dobře vybaveni teoretickými (odbornými) znalostmi.
- Nejsou však připraveni na aplikaci znalostí do praxe, nejčastěji se nedostatky projevují v oblastech:
 - komunikace,
 - spolupráce,
 - orientace v informacích, schopnost vyvozovat závěry,
 - znalosti jazyků.

Co chybí absolventům vysokých škol?

- Žádná z úrovní českého školství, tedy ani VŠ, systematicky nepodporuje rozvoj měkkých dovedností, které jsou zaměstnavateli poptávány a vysoce ceněny (NVF, 2011; Leisyte et al., 2011).
- Přitom již byly v ČR vytvořeny a úspěšně otestovány inovativní programy k systémovému rozvoji měkkých kompetencí - jejich plošnému použití brání chybějící strategie a zkušenosti s využitím příkladů dobré praxe.

Co chybí absolventům vysokých škol?

- I přes povinnou výuku cizích jazyků, která začíná již na základní škole, jsou jazykové kompetence českých studentů v angličtině nebo jiných cizích jazycích nedostatečné, zejména pak u absolventů technických a některých přírodovědných oborů (NVF, 2011).
- Studenti necítí potřebu zvládnutí cizího jazyka na vysoké úrovni, neboť ani na vysokých školách není ve většině případů práce s cizojazyčnou literaturou nutná k získání požadovaného vzdělání, stejně tak jako neprobíhá povinná výuka v cizím jazyce.

Příklad dobré praxe z ČR - I

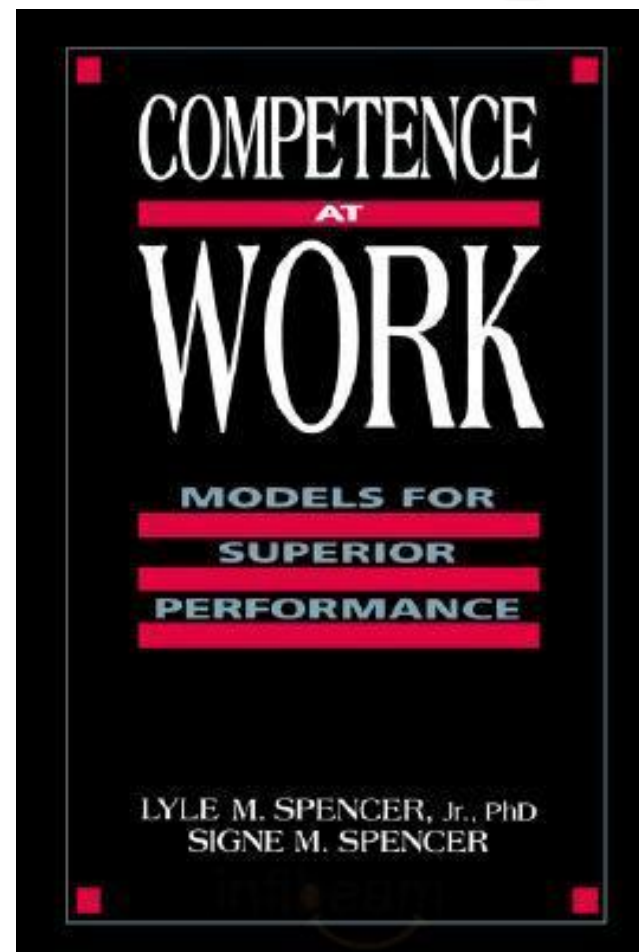
Kompetence pro život a práci

Národní soustava povolání

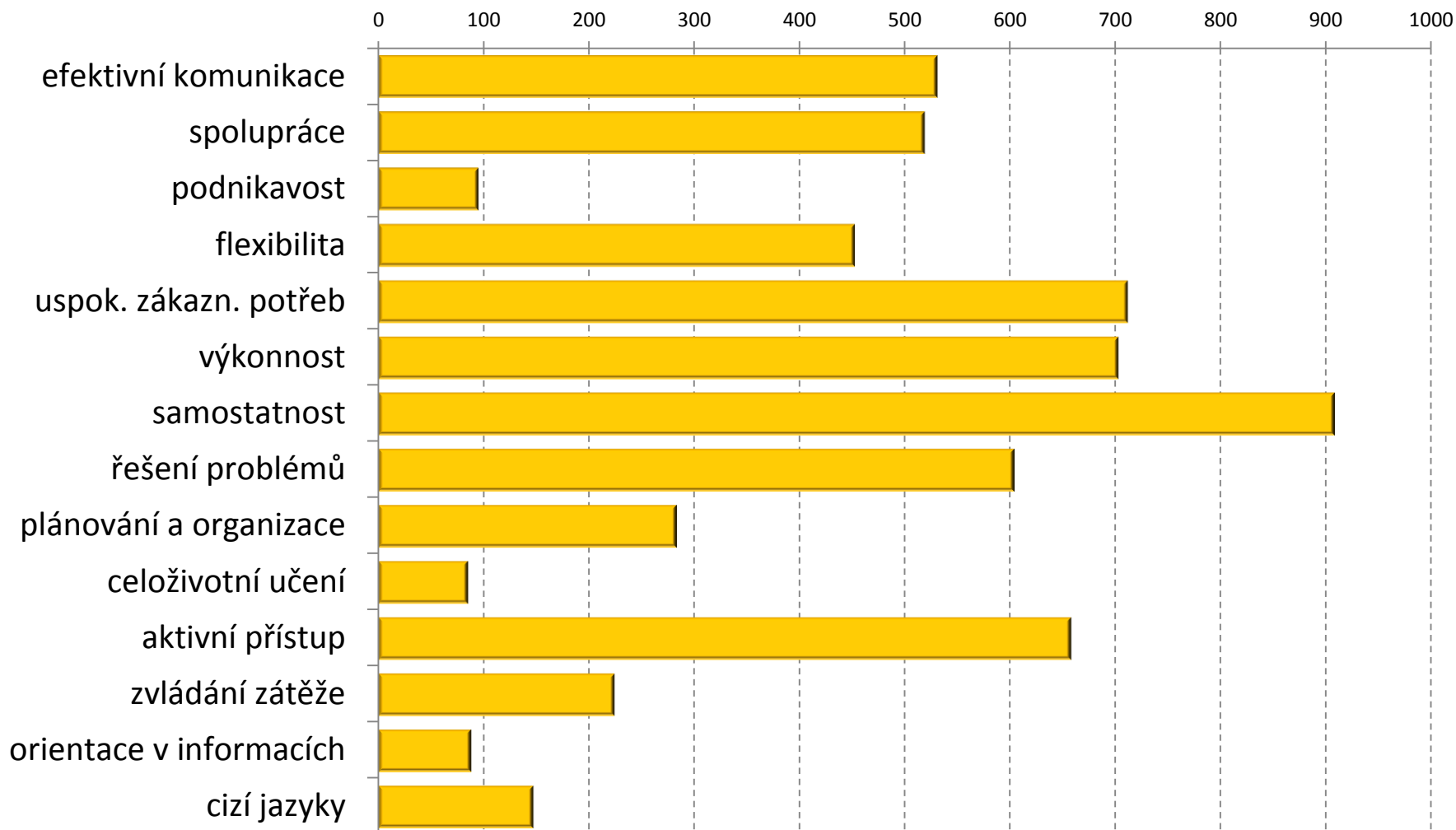
Systémový rozvoj „soft skills“ v ČR

- 1997** Inspirace z U.S. –
„Competence at Work“
- 2002** Inspirace ze Skotska –
„Life after Steel“
- 2003-6** Inspirace od zaměstnavatelů
Průzkumy poptávky po
kompetencích > 2.000 firem
- 2004-5** Rozvoj „společného jazyka“ -
popis 14 soft skills a metodika
pro jejich rozvoj a hodnocení

Které kompetence jsou důležité?

Systémový rozvoj „soft skills“ v ČR

2005-8 „Kompetence pro trh práce“ – 14 tréninkových programů k hodnocení a rozvoji kompetencí

2006 “Good practice” status udělený Evropskou komisí

2007-8 Překlad programů do angličtiny

2008+ Transfer programů do zahraničí – 15 zemí EU a Turecko

2013 “VITA Award” za příklad “best practice” ve validaci a rozvoji kompetencí

Systemový rozvoj „soft skills“ v ČR

Manuál lektora
Průvodce kompetencí
Pracovní sešit
Diagnostika
Video programy

...

Internetový test
www.mamenato.cz

Systemový rozvoj „soft skills“ v ČR

Manuál lektora

Průvodce kompetencí

Pracovní sešit

Diagnostika

Video programy

...

Internetový test

www.mamenato.cz

Transfer programů z ČR do zahraničí

SOFT SKILLS

EDUCATION

Systémový rozvoj „soft skills“ v ČR – NSP

1. **Kompetence k efektivní komunikaci**
2. **Kompetence ke spolupráci**
3. **Kompetence ke kreativitě (podnikavosti)**
4. **Kompetence k flexibilitě**
5. **Kompetence k uspokojování clientských potřeb**
6. **Kompetence k výkonnosti**
7. **Kompetence k samostatnosti**
8. **Kompetence k řešení problémů**
9. **Kompetence k plánování a organizaci práce**
10. **Kompetence k celoživotnímu učení**
11. **Kompetence k aktivnímu přístupu**
12. **Kompetence ke zvládání zátěže**
13. **Kompetence k objevování a orientaci v informacích**
14. **Kompetence k vedení lidí**
15. **Kompetence k ovlivňování ostatních**

Příklad dobré praxe z ČR - II

Soft skills – FEI VŠB-TUO v Ostravě

- Volitelný předmět v letním semestru od roku 2010
- 80 – 120 studentů každý rok
- Zážitková forma učení – cvičení k rozvoji dovedností
- Zpětná vazba – posílení či změna postojů studentů
- Využití v praxi

Příklady ze zahraničí - I

Belgie – studenti a absolventi pro mezinárodní obchod

- Výběr zájemců
- Rozvoj jazykových dovedností
- Stáže ve firmách
- Zahraniční stáže
- Rozvoj měkkých dovedností
- Vysoká úspěšnost účastníků programu - získání práce v zahraničním obchodě
- **Firmy velmi rychle pochopily přínos programu při rozvoji měkkých a jazykových kompetencí účastníků**

Příklady ze zahraničí - II

Polsko–Zaměstnatelnost&Podnikavost: ladění univerzit a firem

- Modernizace VŠ zapojením představitelů byznysu do definování, propagace a validace měkkých kompetencí studentů ke zlepšení jejich připravenosti pro trh práce
- Vytvoření modelu koučování a jeho vyzkoušení na Univerzitě v Lodži a Technické univerzitě v Lodži
- Pilotní ověření s 37 VŠ učiteli a s jejich studenty
- Hlavní „výzva“ – změna konzervativního myšlení a uznání důležitosti měkkých kompetencí

Příklady ze zahraničí - III

Portugalsko – Laboratoř pro přenositelné kompetence

- Implementující organizace – ISCTE - veřejná univerzita
- Cíl 1 - návrh vzdělávacích projektů se zaměřením na rozvoj měkkých kompetencí
- Cíl 2 - podpora iniciativ, které se zaměřují na vědeckou debatu o pedagogických postupech směřujících k rozvoji měkkých kompetencí
- Každý student má k dispozici 150 hodin k rozvoji přenositelných kompetencí (měkkých a obecných)

Příklady ze zahraničí - IV

Velká Británie – „Warwick advantage“: Pomoc studentům k rozvoji jejich přenositelných dovedností

- Warwick Advantage využívá internetový portál zaměřený na rozvoj přenositelných dovedností studentů prostřednictvím nabídky mimovýukových aktivit
- Warwick Advantage nabízí studentům a doktorandům interaktivní nástroje, které jim pomáhají v kariérovém plánování a v přenosu získaných dovedností do dokumentů pro přijímací řízení u zaměstnavatelů
- Warwick Advantage poskytuje akreditovaný program “Jak maximalizovat vaši zaměstnatelnost”

Návrhy a doporučení

- **Plošné zavedení ověřených nástrojů k diagnostice a rozvoji podnikavosti a měkkých kompetencí definovaných Národní soustavou povolání na všech úrovních vzdělávacího systému, včetně proškolení pedagogů pro práci s těmito nástroji.**
- **Zdůvodnění:**
 - Zvýšení úrovně podnikavosti a dalších měkkých kompetencí by mělo být realizováno zavedením metodicky jednotného přístupu a nástrojů v rámci celého systému počátečního vzdělávání. Není vhodné, aby jednotlivé školy přistupovaly ke splnění tohoto úkolu na základě vlastních řešení, neboť současná praxe ukazuje, že tento přístup nezaručuje potřebné výsledky.

Návrhy a doporučení

V případě realizace předchozího návrhu bude možné:

- **Plošné zavedení "Certifikátu měkkých kompetencí", který by vydávaly školy svým absolventům jako standardní dokument přijatelný pro:**
 - a) další stupně vzdělání,
 - b) zaměstnavatele.

Návrhy a doporučení

- V oblasti obecných kompetencí navrhujeme zejména opatření ke zlepšení výuky a využívání cizích jazyků - angličtinu povinně a další jazyky (s doporučenou němčinou) - s nastavením požadované výstupní úrovně dle mezinárodních standardů (např. B1, B2, C1) pro jednotlivé úrovně ZŠ, SŠ a VŠ.
- Zvýšit podíl studentů VŠ, kteří vystudují alespoň jeden semestr v zahraničí.
- Zavést povinnost výuky minimálně jednoho odborného předmětu na VŠ v angličtině.

Návrhy a doporučení

- **Zapojit zahraniční odborníky do výuky na VŠ**
- **Zvýšit počet talentovaných zahraničních studentů ke studiu na českých VŠ (např. propagací českých VŠ v zahraničí, zavedením angličtiny jako druhého „úředního jazyka“ na VŠ, zavedením povinných předmětů v angličtině, nákupem zahraniční literatury do knihoven apod.)**
- **Aktualizovat a implementovat strategické plány rozvoje fakult a vysokých škol, jejichž cílem bude dosažení evropské konkurenceschopnosti ve výzkumné i pedagogické oblasti („challenge culture“)**

Návrhy a doporučení

Pro měření a hodnocení zaměstnatelnosti absolventů vysokých škol z kvantitativního pohledu doporučujeme:

- **Využívat některý z existujících ukazatelů míry nezaměstnanosti absolventů VŠ nebo kombinaci několika z nich, se zaměřením na postižení stavu a vývoje v delším časovém období.**

Návrhy a doporučení

Z kvalitativního pohledu doporučujeme:

- **Zavést systém pravidelného monitoringu a hodnocení úrovně měkkých a obecných kompetencí ze strany zaměstnavatelů a absolventů vysokých škol.**

Závěr

Navržený přístup je zcela v souladu se Závěry Rady EU (2012/C 169/04) ze dne 11.5.2012 o zaměstnatelnosti absolventů vzdělávání a odborné přípravy.

V oblasti systémového rozvoje měkkých kompetencí se ČR může stát příkladem dobré praxe pro Evropu, pokud bude realizovat doporučení Národní strategie inteligentní specializace ČR (ve stavu projednávání).

KVALITA

Děkuji za pozornost!

www.kvalita.reformy-msmt.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ